

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca in velja za Trst vse leto gl. 2 kr.— zunaj Trstu po pošti vse leto . 2 . 40
 „ „ „ „ „ polu leta . 1 . 20
 „ „ „ „ „ četrt 70
 Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne tristošne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
 7 „ „ „ 2 krat
 6 „ „ „ 3 krat
 Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvederu pri g. Bertolinu, v okolici: Na Opčinah v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barkoli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sanein M. Magdalen z g. J. Ježu. Naročnina in vsa pisma naj se pošljajo uredništvu v Trstu.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

iz Nevesinja v Carigrad.

Mali stržek skaklja prijazno v zimskih solčnih dnevih izpod grmovja, njegov glas ni ravno prijeten, tu in tam postrže malo, migne repkom, pripogne se in zgine. Navadno pravi kmet, to je snežni prorok, še bode padal sneg, nam drevje in ostrešje lomil, drugi pa ga zavračajo, da je to prazno, ker se bojé za svoje poslopje, ki je slabo in vlomljivo. Zopet se oglasi mali tiček, kmet sliši dobro njegov glas, zavaruje se pred plazovi, ki bodo, ko pade sneg, v dolino tik njegovega poslopja navzdol grmeli, da mu ne ugonobijo hiše in družine.

Mala Hrcgovina, tužna *polna jada*, *polna srag* kakor naš pesnik g. Cegnar poje, podobna je mej velikimi državami stržku, oznanovala je da se bliža osodopolni čas, da bode grmelo, da bodo slovanstva plazovi pahali v prepad tiranstvo, vničevali barbarstvo, trli turško divje gospodarstvo. Kolikorkrat je, puvzdignol ubogi zatirani Slovan na Balkanu svoj glas, edina Rusija je imela posluš, druge vlasti so se posmehavale temu stržku: naj trpi raja, naj ga Turek muči in mori, naj počenja divjo surovost, nam je Turek dober sosed, nam je po všeči.

Solnce je pripekalo, od pečevja so odmevali žarki, pečevju pod robom je kopala družina raje mirno svoj pridelek krompirja; evo Jovo! vsklikne mlada žena, ogledavši tiranskega bega, ki je prišel se svojo drhaljo robit ubogi raji revni pridelek. Bog ubil Turčina, reče Jovo, ko so se približali, da bi odnesli krompir. Ko se zbesedijo, zaukaže beg udariti po gijavrih (psih), kakor Turci navadno imenujejo nemahomedance. Pokne puška nad robom, beg se zvali v prah; Jovo pomeri in uže je druga žrtva tiranstva v krvi. Srditi Nevesinci planejo v hipu na polje, tu se vname boj, sovražniki se množé, raja se drži, Turci se umikajo s polja. Smrt sovražniku, doni, udri zaori, da odmeva od pečevja; v tem hipu se zavalí črni dim iz poslopja raje, zapalili so kočé umikajoči Turci, to podvoji jezo, vsak se bori junaško; naprej, v turško gujzdo! bil je klic, zapali, vpije Jovo, svojim sosedom; v gore, Mara z družino, beži, reši se! reče ženi junak, kateri je uže več glav posekal in osvetil divji sovražnikov čin.

Prvo stopinjo v Carigrad so storili nevesinski junaki, stržek je zletel izpod grmov-

ja, z malim krempljem brsnil kepico snega, ktera je začela navzdol se valiti, večja in večja prihajati; mirni opazovalec je spoznal, da nastane iz te male kepice plaz, ki ugonobi turško tiranstvo za vselej. Dolga pot je v Carigrad, uže stoletja se je pripravljaj junak tija, ali vstal je vselej na polu pota. Kolikorkrat so puške pokale v jadni Hrcgovini, oznanovale so nastop dolzega pota, duhovi so vstali iz grobov, postajali meso in kri, ostrili potomcem skrhane handžarje, čistili rujave puške, dvigali razjedeni in razstreljeni prapor rekoč: Ustani, raja, zgrabi za orožje, zdaj je doba, sada ili nikada, osvetiti moraš svoje pradede, osvoboditi rajo; huje in huje odmeva jek, gorski sokoli tanjkim uhom začujejo vriš v nižavi, gost dim se vali dan za dnevom čez gore, vse je navdušeno, krik junakov se širi dalje, vstaja raste, glave v rudečih kapicah padajo pod ostrim handžarjem, potoki ob gorskih robovih se mešajo z dragoceno krvjo, razkosana trupla okrog leže, umirajoči Hrcgovec davi zadnjo močjo ranjenega Turčina; le dalje, dalje iz Nevesinja v Carigrad.

To je kaplja v morje, vpijejo židovski časnikarji, kaj storé, ti surovi, divji ljudje, kateri niso za drugo, nego za ropanje. Ustaja je zadušena, vse občine so se podvrgle turškim gosposkam. Muktar paša ni vseh 12 dni nobenega ustaša videl, tako je poročil v Carigrad iz Trebinja, vse je pomiril.

Plaz nastaje večji in silniši, ruje stoletna drevesa; zletel je stržek, ki je povzročil zlo sovražnikovemu posestvu, navzdol grmi plaz, večja in grozovitniša moč se razprostira, prodira dalje in dalje, pri robatem skalovji se zemlja trese, stoletne pečine ustavljajo plaz, poturice se uže veselé, da je konec nevarnosti, židovski časniki zasmehujejo moč Slovanstva, rogajo se pred svetom zatiranemu narodu in njegovej kreposti. Pa glej, zopet se strese zemlja, nakopičen sneg je zlomil večstoletno moč, vse ovire v sramoto pogazil, skalovje poka in se drobi. Čez Dunav stopa slovanska vojna, v urnem teku se vali valovom enako čez ledeni Balkan. Madžar vpije mogočnemu narodu: Stoj! Kosak ne sluša niti se ne ustavi i naj še tako izraelsko ljudstvo vpije, tu nij več Jozuva, ki je solnce ustavil nad ajalonsko dolino. Hlastač Anglez, nič manj barbarsk od Turčina v indiških pokrajinah, kriči na vsa usta: Stoj!

Vse nič ne pomaga. Grmovje, skalovje, stoletni hrast, vse se vrti v vrtincu, plaz pred sabo žene vse, bliža se svojemu cilju, vse ovire podira. V lepo rajsko pokrajino priskaklja brhki Kosak, da otme turškeje grozovitosti brata Bulgara, čez silne reke, čez ledene gore, nič ga ne ustavlja, od daleč se blišče visoki minareti: *Onamo, onamo, za brda ona*, zapoje krepka vojska, v Carigrad! tam se ustavimo ter opočijemo od truda in rešimo čast ogromnemu narodu. Z veliko silo je prihrul plaz do dna, stresla se je vsa dolina, pokončal in pokrtil je vso pokrajino, razpr ostril se mej palačami in borinimi kočami, obsul jih se snegom, ki opere nesnago, ko zasijó solnčni žarki. Iz malega raste veliko, pravi pesnik Koseski, in zakon naravi je tak, da je od male borne Nevesinske vasi hrabri Hrcgovec odpri z obilo žrtvami cesto, po ktereje je korakalo Slovanstvo in nosilo svobodo podjarmljenim bratom po vseh pokrajinah, do starega Bizanca.

Slovenski jezik v tržaških uradih.

Naj žalostneje je za davkopláčevalca, ako se mu za njegov krvavi denar, kateri v blagajno nosi, ne da to, kar mu po božji in naravni pravici pripada. Kako žalostno je, ko človek k policiji stopi ter vidí tam človeka, ki ne umeje drugega, nego materini svoj slovenski jezik, policijski uradnik pa samo laški, ali k večjemu tudi nemško. Kake izpovedi se vrše tam, to si more vsak misliti, ki vidí, da mora ubogi stražnik naj nižje vrste tolmačiti svojemu predstojniku, kaj govori dotičnik v slovenščini.

Kako tolmačenje mora to biti, tega mi ni treba praviti, kakor tudi kake napake lahko nastanejo v taki zmešnjavi. Na vsej policiji v Trstu sta samo dva višja komisarja, ktera umejeta slovenščino, vsi drugi le laški in tu in tam nemški. Trst z okolico, ki ima nad 130,000 prebivalcev, daje obilo posla pri vseh uradih; mej prebivalci je nad polovico Slovanov; kako se ž njimi govori in v katerem jeziku se jim piše? edino v laškem. Poglejmo nekoliko v deželno sodnijo, za peščico Lahov je ves urad laški, obravnave, pozivi in s kratka: vse. O ti zakrivljeni § 19. ti nemaš kota v Trstu! ali te morda mori lahonski zrak, kateri žuga

ne le tebe, ampak tudi še kaj bolj mogočnega vdušiti, ako se ne postavijo strupenemu lahonstvu do časa meje?

Poglejmo v magistratove urade, udane prestolu in državi (?), v njih so sami zvesti Avstrijci (?), katerim je slovenščina kislica; kako oni s kmeti delajo? ali nas to ne spominja turške raje; ako primerimo okolico s Bosno, vidimo, da smo le toliko na bolj, da nam ne pobirajo naših hčer in žen, z našim denarjem pa gospodarijo, kakor jim drago. Kake imamo šole? V Trstu je šol preveč, to se ve laških, v okolici pa premalo in še te nam hočejo polasčiti in neté, da bi okoličani imeli vsaj eno štirirazredno šolo za 50 tisoč prebivalcev; je li to pravično? pa kaj si bodeš mislil od tržaškega starešinstva o šolah, ker še šolskih postav ni, ampak le neka šolska komisija je, kterej noben živ človek ne more pritrđiti, da umeje pedagogiko; ta komisija je za slovenske in laške šole, hodi k preskušnjam v okolici in sliši slovensko govoriti ter sedi tam, ko Turek pri katoliški pridigi, sodi le po ustnicah, ali učenec zna ali ne; kako učitelja sodi, to sam bog zna, morda ima kak barometer, da mu možjane meri al kali; pa kateri učitelj je bolj priliznen in tihotapen, tisti je na magistratu v zlate bukve zapisan, posebno če še laščino otrokom nad mero v glavo vbija.

Oni pa, kateri narod spoštujó, ki so odkritosrčni, narodni in morda še celo pevci, pasja vera! tistim se ne godi dobro, vedno dobivajo skrivne dekrete, v katerih jim njih predstojnik preti z vsemi mukami. Imamo dva taka učitelja v okolici, ktera sta očitna lahona, zatoraj se jima tudi pošten človek ogiblje; mi smo jih vpisali v register renegatov in ovaduhov.

Toraj, okoličani, kedaj preneha pri nas to turško življenje? čas je, da se zdramimo in spregledamo. Tirjajmo neustrašljivo svoje pravice in pomislimo, da je magistrat in vsak drug urad zaradi nas tukaj, a ne mi zaradi njega; kadar komu prinese berič lašk poziv, naj ga ne vzame, pravico imamo tirjati vse v svojem materinem jeziku, kakor Lahi v laškem, in če bodemo tako delali, bode ravnopravnost morala postati mesó, ki je zdaj le na papirji; neudajmo se in tirjajmo to, kar nam gre.

Dopisi.

V Trstu dne 16. februarja.

V našem mestnem starešinstvu se je začelo čistiti, mestni očetje odstopajo pogostoma iz mestnega zbora, še celo taki, kateri so bili najboljši lahonski „fratelli“ imenovani; odstopil je celo prvosednikov namestnik Pitteri, pouzročila je baje ta odstop njegova lastna stranka ali konventikel, morda ni šel h črni maši za V. Emanuela ali kali? V počenej kolibi, ktero Mihec in Jakec na zvoniku stražita, vse je gnjilo, lokalni listi dan na dan prinašajo članke o turškem gospodarstvu, kako znajo skrbni naši očetje trositi ubogih davkoplačevalcev novce.

V kakem stanu so šole, ne le mestne, tudi okoliške, to je le v Trstu mogoče, ker se sklicujejo mestni in deželni poslanci na nekakov liberalizem, kateri je čisto turški po našem mnenji, kajti taki pismouki, kakor so tržaški mestni in deželni očetje, še šolskih postav nemajo.

Ne čudi se, bralec, ako ti povem, da imamo neko šolsko komisijo, kterej pravimo: živa šolska postava; mej ktero bi Diogen zabadava iskal pri lepem dnevu z lučjo strokovnjaka, ki bi bil v šolskih zadevah podkovan. Edini g. Lozer, bivši gimnazijalni ravnatelj, je za ta posel, pa laško mestno starešinstvo ga prezira, ker je Slovenec in Avstrijan in ne dela za Italijo propagande.

Garibaldi je bil hudo bolan, po Trstu je počil glas, da je umrl, vse se je uže pripravljalo, kar pod lahonskim praporjem leze in grede, da napravi demonstracijo, pa odleglo je starcu in bo zopet treba čakati.

Knjuz Pust se letos zelo šopiri, bilo je uže več lepih društvenih in vojaških plesov. Ko so Madžarji imeli ples pri Zelenem hribu, niso vabili Lahonov, pa prikradlo se je vendar v dvorano mnogo onih ljudij, katerih predniki so, kakor sv. pismo pravi, Boga mučili, in so se prav šopirili, dokler jih niso Madžari ostro svarili, da zlorabijo gostoljubnost.

Kar naglo pa se prikaže na galeriji nek gospodič s krinko na obrazu ter se nekoliko širokousti in zabavlja po laški, pa vojakki so ga kmalu vprašali, kje ima vabilnico; ko je jako neizobraženo odgovarjal, zavrnil ga je Madžar: *Basama, kehrt euch, marsch!* in mu raztrgal krinko raz obraza ter mu pinjo na glavi nekoliko potlačil; vse vprek se je govorilo, da je bil mestnega župana sin; to je še „Cittadino“ objavil. Tukajšnji turški list „Impertinente“, tako ga zovejo vsi, ki ne škilijo v Italijo, začel je obračati plašč po vetru, prej je tako proti Rusiji pisal, da se je sam uže mislil, da bode njegova umazana pisava gotovo Turka na noge spravila. Vsi privrženci tega lista, katerih pa je v Trstu jako malo, največje krdelo dajó obrezani italijančiči, bojé se tako silno Rusov, da jih uže beseda v zadrega spravi, mečejo ubogo barbarsko Rusijo kar čez morje v Afriko in žugajo z lahonsko močjo ter reklamirajo laške meje, bog ve kam, blizu do Karpatov. Tem Mojzelnom, Isakom in Gabrielčičem ne jemljemo ničesa v zlo, ker znamo njih Klukčeve igrače, posebno, ker je predpust in ima mesec še poseben upliv na take bašibozuke in turške prijatelje. Mi si mislimo svoje ter pričakujemo, kar ima gotovo priti.

Iz zgoniške županije 17. februarja.

Predpustno veselico, ktero so napravili zgoniški rodoljubi, bila je za naš kraj nekaj posebnega, prav v narodnem duhu. Počastili so nas vrli Prosečani, da g. Gorjupa, znanega narodnjaka se svojo rodbino ni manjkalo, to se umeje samo ob sebi, prebil je večer v veselji, in se sukaj, ko marsikteri mladenič; gospodič V. Gorjupov je

deklamoval jako navdušeno, peveem pa gre posebna hvala, da so nam pod vodstvom g. učitelja Bunca zapeli toliko narodnih pesmij, mej katerimi se je posebno odlikovala *Na straži*. Ker so nam proseški slavci tako lepo peli, umeje se samo ob sebi, da so se pesmi morale na splošno zahtevanje ponavljati. Ples, ki je bil pri g. Grudnu, vršil se je dostojno in veselo, takega večera še v zgoniški županiji nismo imeli.

I. M.

Papež Pij IX.

Papež Pij IX. je bil rojen 13. maja 1792 v mestu Senigaliji na adrijanskem morji; njegovim roditeljem je bilo ime: grof Hieronim Mastai-Ferretti in Katarina, rojena grofica Salazzi.

Rajnci papež, kateremu je bilo poprej ime Johanes, bil je najmlajši otrok svojih roditeljev in njegova mati ga je neizrečeno ljubila.

Meseca oktobra 1797 se je pripetila dečku velika nezgoda, če jo smemo tako imenovati, ker brez nje bi on nikoli ne bil papež. Sprehajal se je namreč ob ribniku, hotel je ujeti ribo, ali spodletelo mu je in padel je v globoki ribnik. Služabnik je izvlekel na polu mrtvega dečka iz vode. Ta dogodek mu je povzročil božjast ter ga odvrnil od vojaškega stanu, kateri si je bil izvolil. Ko so bolestni napadi pozneje ponehali, hotel je stopiti kakor vojak v papeževo telesno stražo, ali precej po tem sklepu ga je božjast na javnej ulici tako vrgla, da so ga morali domu prinesiti i se dolgo nij zavedel. Zarad tega napada ga je tedanji poveljnik papeževe telesne straže, knez Barberini, zbrisal iz vojaške listine.

Papež Pij VII. pa je poklical k sebi mladeniča ter ga tolažil.

Šel je potem mladenič v Loreto, tam je storil svoje obljube ter prosil Mater božjo, naj ga reši grozne bolezni.

Meseca aprila 1819 je bil za mašnika posvečen, ali nij mu bilo dovoljene brati maše brez pričujočnosti družega mašnika.

Meseca julija 1823 je šel s poslancem Mucijem v republiko Kili, da se tam vredé cerkvene raz mere. Devet mesecev je bival tam, mej tem je umrl papež Pij VII. in izvoljen je bil za papeža Leon XII.

Leta 1827 je bil izvoljen za spoletskega višjega škofa, ali dohodki te škofije so tako slabi, da je moral dolgove delati.

Meseca februarja 1829 je umrl papež Leon XII. in izvoljen je bil za papeža stari in bolehn Pij VIII., ki je pa uže v dvajsetem mesecu umrl i na njegovo mesto prišel Gregor XVI.

V letu 1829 so se Romanjoli uprli, pa potolčeni so bili. Tega upora se je vdeležil tudi Napoleon Bonaparte, pozneje francoski cesar. Ubežen je prosil varstva višjega škofa Mastaja, ki ga je skrtil v svojej hiši in prosil v Rimu, naj bi se mu dovolil svoboden odhod iz dežele. Ko mu je bila ta prošnja odbita, šel je sam v Rim in papež

Gregor mu je prošnje uslišal. Tako je bil Napoleon otet. Papež Gregor je pozneje Mastaja določil za imolskega škofa in leta 1839 ga je imenoval za kardinala.

1. junija 1846 je papež Gregor XVI. umrl; 16. junija je bil izvoljen Mastai z 36 mej 51 glasovi za papeža. Pripoveduje se, da je pri tej priliki kardinal Lambrušini, hrepeneč po papeževej kroni, skušal necega svojih tovarišev rekoč, kaj misli, kdo bo izvoljen za papeža ter da mu je ta odgovoril: Ako hudič premaga, tedaj ti, ali pa jaz, ako pa Sveti duh, potem Mastai. — Spomina vredno je tudi, da tedanji vsemogoči avstrijski minister knez Meternich nij bil prijatelj Mastaju, ker je ta uboge politične preganjance branil i da je tedaj avstrijska vlada poslala v Rim „veto“ (prepoved) zoper volitev Mastaja za papeža, a avstrijski kardinal Gaysruck, ki je „veto“ prinesel, prišel je še le drugi dan po volitvi v Rim.

Papež Pij IX. je mej vsemi papeži najdalj vladal, bil je dober i mil pastir, za vero i cerkev ves goreč, pravi oče vsem katoličanom; hudi viharji so sem ter tija metali njegov čoln, ali razbili ga niso. Cerkovna i svetovna zgodovina zapiše njega mej prve, najboljše može, najboljše papeže na svetu.

Iz državnega zbora.

Živahne debate so v državnem zboru zarad cola, kateri bi radi povekšali. Vsi poslanci, kateri so v resnici od ljudstva, to je, po njegovi volji zbrani in ne po pritisku uradnikov, govore zoper visoki col in to je prav, ker razodevajo voljo ljudstva, ne pa stranke, ktera bi rada le same prikimalce v zbornici imela. Mej take neodvisne poslance spada tudi v obče spoštovani okoliški naš poslanec, gosp. Nabergoj, kterege smo proti vsem lahonskim manovrom v državni zbor izvolili in sicer sijajno z veliko večino; on vživa popolnoma zaupanje vse okolice, ker opravlja svojo dolžnost in je trdnega značaja. Mej drugimi govorniki proti povekšanji cola je govoril po volji volilcev 14. t. m. tudi g. Nabergoj tako le:

„Visoka zbornica! Ako se jaz oglašim pri tako važnem narodno gospodarstvenem vprašanji, kakoršno imamo sedaj pred soboj, ne oglašam še nikakor z namenom, da bi znanstveno razpravljaj stvar o brambenem colu ali o svobodnem trgovstvu in o vseh teh lepih stvareh, o katerih smo uže čuli vrle govornike govoriti. — Jaz zavzemljem mnogo bolj nizko stališče ter sem zadovoljen, ako Vam, gospoda moja, načrtam nasledke, katere bi uvedenje brambenega cola imelo v onej provinciji, katerej pripadam jaz.

Primorje in v obče južne provincije države so, kakor znano, v obrtniji ubožne; malo je ondi tovaren in lahko jih prešteješ.

Obrtne izdelke po največ jemljemo iz inozemstva, ker so ondi cenejše dobiti.

Gospoda moja! V trgovini in obrtniji se ne gleda na *politiko*; vsak kupi ono bla-

go, katero se mu vidi boljše, kdo je je izdelal, po tem ne vpraša.

A kaj bode neogibni nasledek brambenemu colu? Da nas bode povišanje cola neizravno sililo, da domače, žalibog slabše izdelke kupujemo za ceno, katera je sedaj predraga.

Prisiljeni bodemo na nekov način plačevati obrtnikom drugih provincij za njih izdelke premijo, katera obstaja v razliki cene domače premije, katera je po colu branjena, ter tuje, katera je z dosedanjim majhenim colom obložena.

Nasledek sistemi brambenega cola je torej ta, da bodo provincije avstrijske, katere imajo malo ali celo nič tovaren, in katere so, ker je bilo inozemsko blago cenejše in boljše, kupovale isto, prisiljene morale kupovati za dražji denar slabejše blago ter da bode razlika v ceni jedino tovarničarjem na korist.

Z drugimi besedami: mi neobrtniki bodemo prisiljeni obrtnikom plačevati davke! Oni bodo bogateli, ker prodajajo slabše blago za višje cene; mi božali, ker moramo slabejše blago dražje plačevati, in sicer blago, katero se poleg tega še brž izrabi ter zopet nove troške prouzročuje!

Govoré sicer, da se bode takó krepila naša obrtnija ter, da bode skoraj mogla tekmekovati s tujim blagom, govore, da bodo potem brambeni coli nepotrebni.

Prazne nádeje, gospoda moja! Zgodovina obrtnije vseh dežel nam kaže, da brambeni col napravlja obrtnike, kateri imajo dobiček, še bolj lene, da ostajajo pri starih uredbah ter nehté novih iznajdeb s trudom in časom pridobljevati.

(Dalje prihodnjič).

Politični pregled.

V državnem zboru se obravnujejo colne tarife; te dni se je sklenilo, da ima znašati col na kavo 20 gld. od centa. Mi nismo sicer za to, da ne bi se smel na nakatere pridelke iz zunanjih dežel nalagati col, za to ne, da se varujejo interesi domače obrtnije, ali za velik col zopet ne moremo govoriti, ker se s tem reči, katere ubogo ljudstvo najbolj potrebuje, preveč dražijo, država pa tudi nema dobička, ker so uvožnja manjša, kontroban množi in finančna kontrola več troškov zahteva.

Madžari lajajo na Ruse, kakor psi na luno, v svojem vrtoglavnem napuhu zahtevajo vojno na Rusijo. Kako prevzetno surovi so ti ljudje, kaže dovolj to, da je poslanec Simoni v državnem zboru rekel, da je Andraši vreden, da ga obesijo, ker nij armade poslal Turkom na pomoč. Madžari bi radi drug Vilagoš imeli; imajo ga lahko, če hočejo, a potem bode tudi konec madžarskemu napuhu i madžarski globus se potopi za večno v dno morja.

Orožje povesod miruje, le na otoku Kandiji in v Tesaliji se ustaši tepó s Turki. Močna ruska vojska stoji pred Carjim gradom, vsak dan lahko obsede to mesto, in

morda bi ga uže bila, da se nij angleško brodovje, ki je priplulo do tega mesta, zopet odstranilo. Če bodo Angleži nagajali, lahko se zgodi, da Rusi vzemo Galipoli, zapró Dardanele i tako ujemo angleške vojne ladije, ki so v Marmara morji. — Podobna je vendar, da ne bo občne evropejske vojne, ker je nemška vlada ne želi, zoper Rusijo pa se nobena vevlast ne upa vzdignoti, ker se boji silne njene moči. Prihodnji mesec prinese tedaj mir, ako se kaj posebnega ne naključí.

Poslednji telegrami (21. t. m. zvečer) vendar ne kaže na mir. Angleži neté Dardanel zapustiti, zato pa se Rusi pripravljajo posesti Carjigrad.

20. t. m. je bil izvoljen kardinal Pecci z 44 glasovi za papeža, kateri si je dal ime Leon XIII. Vsi časniki hvalijo to volitev, ker je Pecci jako izobražen, vse česti vreden, zmerin, ljudomil in ljudstvu zelo priljubljen mož. V Rimu je neizrečeno veselje, vse ljudstvo navdušeno grmi: Evviva papa! Bog daj srečen početek i dober zvršetek!

Domače stvari.

° **Koprski pripravniki** napravijo vsako leto v pustnem času lepo besedo v tržaški okolici; letos so si izvolili rojansko čitalnico, ker imajo naši narodni gospodje lastni orhester, obeča beseda sijajna biti. Spored je mnogovrsten; ker je vsacemu narodnjaku dolžnost, podpirati narodni razvoj, nadejati se je obilne udeležitve.

° **G. Čian**, naš prijatelj, predstojnik računskega oddelka nove luke, je zapustil 30. januarja ob 10. uri pisarnico, razkačen vsled nekega razpora z ravnateljem in ga do danes pri vsem prizadevanji prijateljev ni bilo mogoče dobiti. Mlada gospa, še le nekaj mesecev poročena, in vsa rodbina je v veliki žalosti, ker se za gotovo misli, da se je zgubljenemu gospodu kaka nesreča pripetila. G. Čian je bil jako vljuden in priljubljen povsod; on je precej velik, črnkast, nosil je polno brado, ako bi se kje našel, naj se to takoj naznani v Trst.

° **Gosp. Krežma**, slovanski goslar, se je minoli teden v koncertu posebno skazal, donela mu je tolika pohvala od zbranega občinstva, da se je dvorana tresla. Jako je napredoval, kar ga nismo čuli, njegov lok po goslih je očaral slehernega, njegova sestra Ana ga je izvrstno na glasovirji spremljavala. Z bogom! doni mu od tržaških Slovanov, počij se v svojej domovini na nabranih lavorjevih vencih.

° **Bahač osramočen**. Proseški učitelj, gosp. Masten, slovenskemu ljudstvu uže znan, prišel je 3. februarja po polnoči h g. Nabergoju, to se ve, da v čudnem stanu, v katerem je vsak vesel, ter je hotel spoštovaneega Nabergoja s tem zaničevati, da ima več denarja nego on. Posta vil je 10 gl. ako N. v 5 minutah pokaže 400 gl.; točarica vzame stavo v varstvo N. gre v sobo in evo, novci so bili tu. Ko pa N. Mastnu reče, da

mu dá nazaj stavo, ako on pokaže 100 gl. bil je bahač v zadregi, rekoč, da ima denar, pa da mu utegne kaj primanjkovati. Dobro je bilo to, g. N. je odločil omenjeno stavo petim ubozim učencem za čevlje. — Gosp. Masten boste obuva!!

* **Loterija** je bila na večer ob smrti papeža povsod tako polna, da se ni skoraj na vrsto priti moglo. Tržaško ubogo ljudstvo znosi skoraj vse novce v nesrečno loterijo.

* **Iz Carigrada** dohajajo pribegli z vsakim parnikom, ki pripluje od tam.

* **Nevarno je padel** trgovsk pomočnik iz okolice domu gredoč. Zgrešil je pot v kamnolom g. D. ter k sreči obvisel z nogo mej dvema robovoma, da so ga morali z vrvjo iz nevarnosti rešiti. Omenjeni gospod je malo preveč v časo pogledal.

* **Od kaplje** zadet zgrudil se je nek mornar mrtev na tla.

* **V morje** je skočil krojač, ki je imel prej v družini prepir, pa izvlekli so še živega in ga odpeljali v bolnico.

* **Pretep v Škednji** je bil mej enim mesarjem in nekterimi vaščani. Mesarski pobalin je udaril nekega okoličana z prsteno posodo po glavi, da se je nezaveden na tla zgrudil, morali so ga odpeljati v bolnico. Kako se je boj začel in kako je bil napeljan, to povemo drugikrat; opominjamo tamošnje veljavne može, da bi bilo dobro, nekterim renegatom nekoliko perje porezati.

* **Nesreče.** Nek delalec pri stroju Llojdovega parnika je pal mej mašino in se hudo pohabil, morali so ga v bolnico nesti; tudi neka žena, ktera je nosila mavto pri zidanji nove hiše, pala je z odra in se zelo polomila.

* **Skoz okno** je skočila neka priletna gospa iz III. nadstropja na ulico ter je bila na mestu mrtva. Bila je v sami košulji in si je zavezala oči.

* **Mrtvo 7. mesečeno dete** so našli za morjem pod cesto pri sv. Andreju; uže 8 dni je moralo ležati.

* **Samoumor.** Nek dacar se je v borštiku samokresom ustrelil, mrtvo truplo so prenesli v mrtvašnico k sv. Justu.

* **Upapolna mladina.** Dva 14 letna Prusijana so ugrabile straže, ko sta po mestu sem ter tja hodila. V Prusiji sta vzela roditeljem novce ter šla na pot po svetu, pa brzojavna nit je zajela mlada dijaka v Trstu. Poslali so ju nazaj.

* **Odgoja** Tržačanov nižje vrste je na slabem glasu. Niti oče ni mati se ne pečata za svoje otroke; do polnoči smrkolini od petih let dalje okrog lazijo ali igrajo kvarte pod kako svetilnico; oče se privleče pijan pozno domu. Te dni so taki smrkolini dražili nekega starčka, ta uže sit vsakdanjega zasmehovanja, vzame puško, da bi jih odpodil, pa sproži se in rani z kroglicami nekega nedolžnega hudo na okó. To so nasledki slabe odgoje.

* **Dve sesaloti,** tako se imenujejo one ženske, ktere pri trgovcih v magazinih delajo, teple ste se prav po cigansko na javni ulici mej veliko množico ljudstva, dokler jih ni policija ugrabila.

* **Tatovi,** kteri so v Bukrešu 240 tisoč fr. ukrali ter šli skoz Trst v Aleksandrijo in so jih tam ugrabili, dospeli so v Trst s parnikom ter so jih precej shranili.

* **Žepni tatovi** so postali v Trstu tako navadna stvar, da ni noben človek skoraj več varen dolgoprstačev in se je treba vedno po ulici za žep držati; kakor stvar kaže, treba bo žep prav v kožo narediti.

* **Svarilo žganjepiveem.** Hud žganjepivec I. P. iz Rocola je pil vsak večer po svoji grdi navadi obilo žganja, da je komaj domu taval. Minoli teden pa se je zopet en večer hudičeve kapljice dobro nasrkal, pa ko iz žganjarije stopi, zgrudi se na tla in je bil v malo trenutkih mrtev. Imel je še le 31 let. Izgledajte se žganjepivci nad njim.

* **Svarilo nevednim.** Golmajer, tako se imenuje nek zakotni pisac, h kateremu posebno radi Kraševci zabajajo, da jim dela tožbe in enake listine, to se ve da boljši kup, nego odvetniki, pa marsikdo se je spekel uže pri takem doktor zgubi. Tudi pisec teh vrstic se je opeknel, po ovinkih drugih nezvedenih prijateljev nanj zavrnjen, dal je delati neko pogodbo, ktero je Golmajer tako spisal v blaženi laščini, da je bila ravno nasprotna, nego je imela biti in se dotičnemu godi velika zguba. Ali to ni še zadosti, prebrisana glava, kadar je videl, kolik pogrešek in škodo je napravil ta *nebodigatreba*, hotel je s tožbo ravno to vničiti, kar je prej v svojej modrosti spakedral. In res naloži v imenu stranke tožbo pri tukajšnej sodniji, ktera je pa tako slabo spisana, da jo sodnija ovrže, ako bi se tudi tožnik ne zagovarjal. Po tem takem ima stranka veliko škode, sramote in jeze. Svetovati moram našim ljudem, naj se v svojih pravnih zadevah le na zvedenega, našega jezika zmožnega advokata in notarja obrnejo, ona gotovo vsacemu se zadovoljnostjo postrežeta.

Razne stvari.

* **Nov višji škof** Kako so podučeni laški listi, kaže nam njih list *Bersagliere*, kteri je poročal, da je nabrežinski višji škof v Rim prišel. Mi čestitamo Nabrežincem, da se tako srečni.

* **Svetovno novinarstvo** je po statističnih datih velikansko. Po vsem svetu izhaja 23 tisoč listov, pri kterih sodeluje 50 tisoč novinarjev i 80 milijonov je naročnikov. V Ameriki izhaja 9000 listov, na Angležkem 2509, na Francoskem 2000, v Avstriji 1500, na Laškem 1300, v Aziji 500, na Afriko in Oceanijo spada samo 10 listov.

Književnost.

Mali šopek domoljubnih cvetličič, tako se imenuje knjižica, ktero je na svitlo dal

marljivi rodoljub g. Radoslav Silvester, trgovski pomočnik v Vipavi, cena ji je 25 sld., dobiva se pri našem uredniku in v Vipavi pri pisatelju.

* *

Pravda o slovenskem šestomeru je knjižica, ktero je izdal g. profesor Fr. Levec, priporočamo jo vsem izobraženim Slovincem, kajti za poduk v šestomeru še kaj tako temeljitega nismo ime.i. Cena knjigi je 30, po pošti 35 sld., dobiva se v Ljubljani v „Narodni tiskarnici“.

Poziv.

Matične knjige so prav zdaj prišle in se dobivajo pri podpisanem poverjeniku od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer na glavni colniji pri morju št. 7. Vsi oč. gg. udje „Sl. Matice“ kteri so z letnino zaostali, prošeni so, naj svog dolg poravnajo, ker odbor „Sl. Matice“ knjige le za one ude pošilja, kteri niso z plačilom zaostali.

Ivan Dolinar
poverjenik „Sl. Matice“.

Razpis

službe županijskega tajnika in služeb županijskih stražnikov.

Razpisana je tukaj služba županijskega tajnika z letno plačo 520 f. i prostim stanovanjem. Prosci naj vložijo svoje prošnje do 21. februarja t. l. pri tem županstvu. Dokazati imajo, da umé popolnoma ustmeno in pismeno slovenski, nemški i italijanski, da so do sedaj pošteno živeli, ter da poznado županijsko uradovanje.

Prosti ste v tej županiji s sedežem v Sežani tudi dve mesti županijskih stražnikov z letno plačo 320 f. za vsacega stražnika i prostim stanovanjem. Prositelji naj v svojih prošnjah do 21. februarja t. l. dokažejo, da znajo vsaj slovenski pisati, da ume i nekaj italijanski govoriti i da so do sedaj pošteno živeli.

Županijski ured Sežanski 17. januarja 1878.

Koristno naznanilo

prečast. dohovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina **Alojzija Bader-ja** v Gorici, ki je bila odlikovana s sreberno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni rasztavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici leta 1854, Monakovem 1855, in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, **po nizkih cenah**, ki se ne kidajo in ne onečediijo altarja; gorijo mirno in se počasi povžijejo.

Cerkvena oskrbnistva plačajo lahko koncem leta. Vsaka naročba se hitro in natančno po pošti ali po železnici spolnuje.